

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-4-153 (Devralma)
Karar Sayısı : 09-41/995-252
Karar Tarihi : 9.9.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı
KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat
ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Burcu CAN

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : Fatma ÖZTÜRK GÜMÜŞSU
Temsilcisi: Av. Azim ÇİĞİL
Sülün Sk. No:32 34330 Levent/İSTANBUL

D. TARAFLAR

20 : - Fatma ÖZTÜRK GÜMÜŞSU
Büyükdere Cd. Metrocity İş Merkezi A Blok K:17
1. Levent/İstanbul
- Merkez Menkul Kıymetler A.Ş.
Farabi Sk. No:3/9 Çankaya/Ankara

**E. DOSYA KONUSU: Merkez B Tipi Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı
A.Ş.'nin (.....)sinin devri işlemine izin verilmesi talebi.**

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 27.8.2009 tarih ve 6096 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ"in ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 28.8.2009 tarih ve 2009-4-153/Öİ-09-MH sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu aynı tarih ve REK.0.08.00.00-120/286 sayılı Başkanlık Önergisi ile 09-41 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da, bildirimi yapılan işlemin, taraflarının toplam ciroları ve pazar payları yönüyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmadığı görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

09-41/995-252

Devre konu şirketin faaliyet alanı dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "portföy işletmeciliği pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

50 Yatırım ortaklığı hisse senetlerinin borsalarda alınıp satılması ve kurulmuş bir yatırım ortaklığının hisse senetlerine yatırım yapmak isteyen tasarruf sahiplerinin yetkili aracı kuruluşlar aracılığı ile ortaklık hisselerini alıp satabilmeleri nedeniyle, ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirimi yapılan işlem, Merkez B Tipi Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin (.....)nin Fatma ÖZTÜRK GÜMÜŞSU tarafından devralınmasından ibarettir.

60 1997/1 sayılı Tebliğ'in "Birleşme ve Devralma Sayılan Haller" başlıklı 2. maddesinin (b) bendine göre, "*herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını ya da ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arası birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir.

İnceleme konusu işlem, Merkez Menkul Kıymetler A.Ş. (MERYO)'nin (

TİCARİ SIR

70) Buna göre, bildirim konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir devralma işlemidir.

Öte yandan, anılan Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde yer alan, "*...birleşme veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulundan izin almaları zorunludur.*" hükmü ile izne tabi birleşme ve devralmalara pazar payı ve ciro eşiği getirilmiştir.

80 Tebliğ'de belirtilen eşiklere ilişkin olarak, mali kurumların cirosunun hesaplanmasında esas alınacak hususlar, 1998/6 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'de düzenlenmiştir. Buna göre, birleşme ya da devralma işleminin konusunu oluşturan finansal kuruluş; bankalar, özel finans kurumları, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, aracı kuruluşlar veya sigorta şirketleri niteliğinde olduğu takdirde, söz konusu kuruluş bakımından hangi mali tablo ya da hesap kalemlerinin esas alınacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak, düzenlemede sayılan kuruluşlar arasında olmayan finansal kuruluş niteliğindeki diğer teşebbüslerin devri veya birleşmesi söz konusu olduğunda cironun nasıl hesaplanacağı hususu belirsizlik arz etmektedir.

90 Yatırım Ortaklıkları 1998/6 sayılı Tebliğ'de ayrıca düzenlenmemiş olmakla birlikte, Tebliğ'de sayılan kuruluşlar içerisinde en fazla "aracı kuruluşlar" ile benzerlik arz etmektedir. Öte yandan yatırım ortaklıkları, aracı kuruluşlardan farklı olarak kendi ortakları adına portföy işletimi ile iştirak etmektedir. Aracı kuruluşlar Sermaye

09-41/995-252

Piyasası Mevzuatı'na göre "Bankalar" ve "Aracı Kurumlar" olarak ikiye ayrılmaktadır. Söz konusu kurumların cirosunu hesaplanmasında mali tablolarda yer alan hangi kalemlerin değerlendirileceği hususunda ise, Tebliğ'in A bendinde "Bankalar" için getirilen düzenlemenin esas alınabileceği kanaatine varılmıştır. Buna göre faiz dışı gelirler kapsamında devir konusu şirketin finans sektörü faaliyetlerinden elde ettiği gelir hesaplanırken sermaye piyasası işlem kârlarının dikkate alınması ve sermaye piyasası işlemlerinden doğan zararın ihmal edilmesi gerekmektedir.

100 Bununla birlikte, mehz mevzuata sahip Avrupa Birliği'nin, "139/2004 Sayılı Teşebbüsler Arası Yoğunlaşmaların Kontrolü Hakkında Tüzük"ünün 5. maddesi, öngörülen eşiklerin değerlendirilmesinde kredi ve diğer finansal kuruluşlar ile sigorta kuruluşları bakımından esas alınacak cironun nasıl hesaplanacağını hüküm altına almaktadır. Adı geçen hükmün üçüncü fıkrası, finansal kuruluşları "*holding şirketleri ile Avrupa Birliği'nin 2000/12 sayılı Bankacılık Direktifi Ek-1'de sayılan faaliyetlerin biri veya birkaçını esas faaliyet olarak yürüten kuruluşlar*" şeklinde tanımlamıştır. Mezkûr hükümde finansal faaliyetler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Ödünç işlemleri (Tüketici kredisi, mortgage kredisi, faktoring vb. faaliyetler),
- Finansal kiralama,
- 110 - Ödeme araçlarının ihracı ve yönetimi (kredi kartları, seyahat çekleri, ödeme emri vb.),
- Garanti ve taahhütler,
- Kendi veya müşteri hesabına para piyasası araçları, döviz, vadeli işlem ve opsiyonlar, döviz kuru ve faiz oranı araçları ve devredilebilir menkul kıymetlerin alım-satımı,
- Menkul kıymet ihracına katılma veya menkul kıymet ihracına yönelik hizmetler sunma,
- Kısa vadeli kredi işlemleri (Money broker),
- Portföy yönetimi ve danışmanlığı,
- 120 - Menkul kıymetlerin muhafazası ve yönetimi.

Devir işleminin konusunu oluşturan MERYO'nun faaliyet alanı portföy işletmeciliği olarak bildirilmiştir. Portföy işletmeciliği yapan teşebbüsler, halihazırda 1998/6 Sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında bir mali kuruluş olarak düzenlenmemiş olmakla birlikte, yukarıda belirtildiği üzere Avrupa Birliği'nin 139/2004 Sayılı Tüzüğü uyarınca portföy yönetimi, finansal kuruluşların faaliyetleri arasında sayılmak suretiyle bu kapsamda düzenlenmiş bulunmaktadır.

130 Adı geçen Tüzük'ün 5. maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne göre kredi kuruluşları ile finansal kuruluşların ciroları, katma değer vergisi ve diğer doğrudan vergiler düşüldükten sonra, aşağıdaki gelir kalemlerinin uygun oldukları ölçüde toplanması şeklinde hesaplanmaktadır:

- (i) Faiz ve faiz benzeri gelirler;
- (ii) Menkul kıymetlerden elde edilen gelirler:
 - Hisseler ve diğer değişken getirisi olan menkul kıymetlerden elde edilen gelirler,
 - Katılım faiz gelirleri,
 - İştiraklerdeki hisselerden elde edilen gelirler;
- (iii) Tahsil edilebilir komisyonlar;
- (iv) Finansal faaliyetlerden doğan net işlem karı;

09-41/995-252

(v) Diğer faaliyet geliri.

- 140 Dolayısıyla, Avrupa Birliği Birleşmeler Tüzüğü'nde de portföy işletmeciliği faaliyeti ile iştival eden şirketler için ciroya esas teşkil edecek brüt kâr hesaplanırken finansal faaliyetlerden doğan net işlem kârının esas alınacağı düzenlenmiş bulunmaktadır.

- Avrupa Birliği Birleşmeler Tüzüğü ve 1998/6 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliği'nin ilgili hükümlerinden hareketle, taraflarca bildirilen veriler uyarınca MERYO'nun 31.12.2008 tarihli mali tablolarına göre cirosu olarak esas alınacak brüt kârı (.....) TL.'dir. Sermaye piyasası işlem zararları ihmal edilerek hesaplanan sektör brüt kârı ise, İMKB'nin 31.12.2008 tarihli verilerinden elde edilen bilgiye göre 21.101.552 TL.'dir. Öte yandan, söz konusu şirketin ilgili pazardaki pazar payı (....)'dir. Bu çerçevede 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen eşikler aşılmamaktadır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında olduğuna; ancak tarafların toplam pazar payları ve cirolarının aynı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.